

www.banen.dk

! banen

on-line

hele Danmarks modeljernbaneblad
GRATIS TILLÆG til hjemmesiden

Opdatering 2. udgave **141**

NÜRNBERGER MESSE 2015

- **nye tider**

Internethandelen griber stadig mere om sig. Ikke alene er der opstået markeder som ebay, QLX m.fl., men nu vokser der også grupperinger på Facebook, hvor medlemmer handler tog indbyrdes. Dertil er der diverse weekendmarkeder, der dukker op over hele landet som svampe efter regn. Samtidig åbner producenterne for nethandel så at sige ved stald døren, således at man i dag virkelig skal været modig, hvis man vil åbne en rigtig hobbyforretning. Tendensen er tydelig, og følgen bliver indskrækning af antallet af forhandlere. - eller ligefrem butiksdøden! Således er det allerede gået ud over forhandleren i Give, der solgte sit lager til en nordjysk kollega, forhandleren i Taastrup gjorde noget lignende i København, og en af de ældste københavnske forhandlere lukkede butikken på et af hovedstrøgene og er nu kun at finde på nettet. Tyskerne har det heller ikke for godt. To af de største drejede også nøglen om - kunderne blev væk fra butikken og handler nu på internet.

Redaktøren

DOWNLOAD i PDF-format

For at kunne gemme *banen on-line* på din computer, skal du åbne en profil / conto på issuu.com.

- Når du har åbnet conto-en, som er GRATIS, klikker du på banen nr. 140 (eller den seneste opdatering!), hvorefter du klikker på SHARE.
- Velankommet der, klikker du på DOWNLOAD, der står skrevet med lys tekst, som er næsten lidt svært at få øje på.
- Downloading begynder direkte, og det kan du følge med i i en lille rude forneden til venstre på din skærm. Desværre kan du ikke vælge, hvor pdf'en kan gemmes, for den lander direkte på *denne computer / hentede filer*, hvor den ligger som *banen 140.1*. Først da kan du flytte den til den mappe, hvor du har valgt, at *banen on-line* skal gemmes. - red.

banen on-line er et gratis tillæg til hjemmesiden **www.banen.dk** - hele Danmarks modelbaneblad. Bladet er uafhængig af interesser og udgives af journalist Vido Hribar med IT-assistance af **U9K Grafik** ved Lone Westerberg. Vil du i kontakt med **bladredaktionen**, kan det nemmest ske på mail **redaktion@banen.dk**. Postadresse: Løjtoftevej 233, 4900 Nakskov. **Annonceredaktion** træffes på tlf. **+45 4089 4951** eller mail: **info@u9k-grafik.dk**, postadresse: U9K Grafik, Maglemølle 96 C, 4700 Næstved. **banen on-line opdateres kontinuerligt** samt lagres på issuu.com, hvor ældre numre altid er tilgængelige på vores IT-hylde. **banen on-line** - derfor **ALTID AKTUELT!**

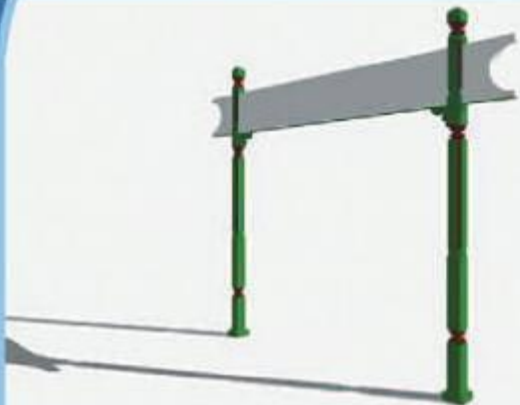

Fagerli-Models

Modeller til din hobby

G 1 H0 TT N

Der er en ny dreng i klassen!

Ep. I-III Stationsskilt

Ep. V Perronskilte
Mange varianter

Ep. IV-V Postkasser
Mange varianter

Ep. I-III Vindeby Trinbræt
Uden navn på gavl

Ep. IV-V Reklameskilte
Med og uden bænk

Ep. III DSB - Røde Orm
"Byggesæt"

Ep. II-V LEF Transformatorårn
Findes også som kunstårn

Se mange flere produkter samt bestilling på www.langelandsbanen.wix.com/fagerlimodels

Har du ideen til næste produkt? Eller ønsker du produkter i anden skala? Skriv til FagerliModels@gmail.com

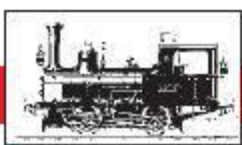
Fagerli-Models — Søndergade 20. 1. 5620 Glamsbjerg

MESESSE 2015 IKKKE SOM F

FOTO: KLAUS KORBACHER

Vor rapport fra årets Legetøjsmesse plejer vi altid at indlede med et billede af et stort modeljernbaneanlæg - i år kunne det bare ikke lade sig gøre! For der var ingen!

NÜRNBERG

Der var nemlig ingen af de store - kun nogle små og endda genbrugte, og så enkelte dioramaer samt sporforløb, som skulle illustrere mulighederne.

Messeudstillingen var i høj grad præget af digitale internettider - sparetider kunne man også kalde dem. Der var mange store

stande, men også god plads imellem dem. Det var ligesom udstillerne havde svært ved at udfylde mellemrummet - der var plancher og store billed-arrangmanter, hvor man ventede modeller.

Tidligere varede spændingen til det sidste inden åbningen og flere af udstillerne skjulte deres nyheder, som det var 'statshem-

BANEBØRS

NÆSTVED MJK har åbent hus, Syd

dag, hvor katalogerne ligger åbent tilgængelige på internettet, endda flere dage inden åbningen, med alle de mange nyheder, også dem, der først kommer om et par år!

Alting er blevet anderledes, fordi producenterne, og der er trods alt ikke blevet færre af dem, har fremstillet alle de modeller de kunne støve op. I dag støver de dem af, forbedrer dem, føjer nye detaljer til, gør dem mere perfekte, hvilket ikke gør dem billigere. Kan man stadigvæk finde på nyt? Jo, det kan man - over 300 modeller er det lykkedes at fremtrylle i år, skønt der også er mange gengangere iblandt.

Vi har hverken råd eller kræfter til at gå i gang med at opremse alle de mange nyheder, men nøjes med at

meligheder'. Intet måtte slippe ud, og man tog nærmest hvide handsker på, når nyhederne skulle præsenteres. Messen var også udelukkende forbeholdt branchen, og adgangen strengt kontrolleret, så ingen uvedkommende snød sig ind i de hellige messehaller. Anderledes i

STEDAG I NÆSTVED

byskolen, Nygårdsvej 110, den 13. juni kl. 11-16 - **GRATIS ADGANG!**

præsentere hovedtendenserne hos de største medspillere på det skandinaviske marked. Hvor meget vi så skal gå op i detaljerne, efterhånden som nyhederne dukker op i forretningerne, er en anden sag. For det koster at indkøbe modeller til anmeldelse. Eftersom hverken forhandlere eller producenter vil ofre midler til avertering, men bruger dem på egne hjemmesider, så er sagen klar. I stedet for hovedsagelig at være et nyhedsmedie, vil *banen on-line* vende blikket ind ad og koncentrere sig om hobbyen som den primære del af opgaven. De interesserede kan altid besøge de enkelte producenters (eller forhandleres) hjemmesider, hvor der tit er fotos, små videofilm og ofte mulighed for direkte indkøb til vejledende salgspriser.

Såldes har en af de velassorterede tyske forretninger sendt et TV-hold, der besøgte diverse stande på Nürnberg-messen. Firmaets reporter, Frank Buttig, havde korte samtaler af 10-15 minutters varighed med udstillerne, som fortalte om årets - for det tyske marked - væsentligste nyheder. Gå ind på www.modellbahnshop-lippe. I spalten til venstre klikker du på *Neuheitenvorschau*, så kommer du på *Spielwarenmesse Nürnberg 2015* med en lang firmaliste, hvor du kan klikke dig til en masse spændende nyt.

Før du falder for fristelsen til at gøre indkøb i udlandet, tjek lige priserne hos din lokale forhandler. Det kan være, du ikke kun sparer penge, men også ærgrelser!

FOTO: KLAUS KORBACHER

Finn G. Moe, Norsk Modell Jernbane, siske fotostilling på Legetøjsmessen i i Som så mange gange før, fotograferet med en af årets store modelbanenyheder 10 i skala 0, målestok 1:43,5. Den kostede 1000 NOK og er allerede så godt som udsolgt med alle detaljer og håndlavet.

FOTO: KLAUS KORBACHER

TOP-NYTT FRA NORGE

Når man besøger Norsk Modell Jernbanes messestand, går man ikke forgæves. Der er et hav af modeller i den gængse H0-størrelse og målestok 1:87, både industrifremstillede og håndlavede med alle detaljer. I den senere tid fås de hos NMJ også i skala 0 og i målestok 1:43,5, der kører på 32 mm spor. Det er modeller i særklasse, som trods den relativt høje pris sælges uden problemer, for de er næsten på forhånd

udsolgt. NMJ-kataloget er vokset til over 200 sider, og man overvældes af det kæmpestore udvalg af først og fremmest NSB-materiel i alskens varianter. Det svenske SJ-materiel er også godt repræsenteret, for det er af ganske naturlige årsager synligt på NSB-spor. Siden NMJ har åbnet sin 'grænsebutik' i det svenske Åmål, har også svenske 'rallare' nydt godt af Finn G. Moes foretagsomhed, dels af hans egen produktion, dels af

i den klas-
Nürnberg.
til 'banen'
er, NSB BF
ster 12,995
gt. Den er

NMJ skala 0-modeller - med alle detaljer, også de under-vogns, som normalt bliver usynlige, men de er der. Finn G. Moe afslørede i Nürnberg, at han selv har kravlet under vognene for at fotografere dem!

Når der findes ungarske My'ere (M62), skal der også findes ungarske (MÁV) persontogsvogne

FOTO:
KLAUS KORBACHER

samarbejdet med Roco og dels med sine svenske samarbejdspartnere. Disse linier kan måske lyde som en reklamehyldest til NMJ, men er ganske fortjent. Som modelentusiast kan man kun beklage, at samarbejdet med danskerne er gået i stykker før det for alvor var kommet i gang. Siden har NMJ klogeligt holdt sig på sin side af Skagerrak. My'erne i HO fik vi dog trods alt! Og til en fornuftig pris - under 2000 NOK for en analog version.

I Norge kører My'erne som NSB Di3. Og det gør de også i H0 i samtlige varianter. Derfor var det naturligt, at NMJ også lavede den danske, den belgiske og den luxembourgske i samtlige varianter. Det er nogle pragtfulde modeller i skøn kvalitet. Skulle du falde for fristelsen, køb dem ikke i Norge, men i EU - uden toldafgifter. Og så slipper du også for at betale 180 kr. til Posten for at åbne pakken for tolderne!

Selv de små kæder er der mellem staverne på L-vognene i spor 0.

NSB Di3 i to forskellige designvarianter. Gitteret i front er for at beskytte lokomotivføreren for istapper i tunnelåbninger.

NÆSTE GENERATION

FOTO: MODELLEISENBAHN GmbH

Fleischmann og Roco, der opererer under fællesbetegnelse Modelleisenbahn GmbH med hovedsæde i München dog med hver sine produktionssteder bl.a. i Tyskland og Østrig, præsenterede sig på en fælles Fleischmann-Roco-stand.

Det var også de to producenter, der havde flest nordiske nyheder på deres program for 2015 i både H0 og N. De fleste af nyhederne var genoptryk med nye litra numre - dog bør fremhæves en helt nykonstruktion af SJ Rc2 i H0 og SJ Da i skala N. I måles-

*Fleischmann N:
E 89*

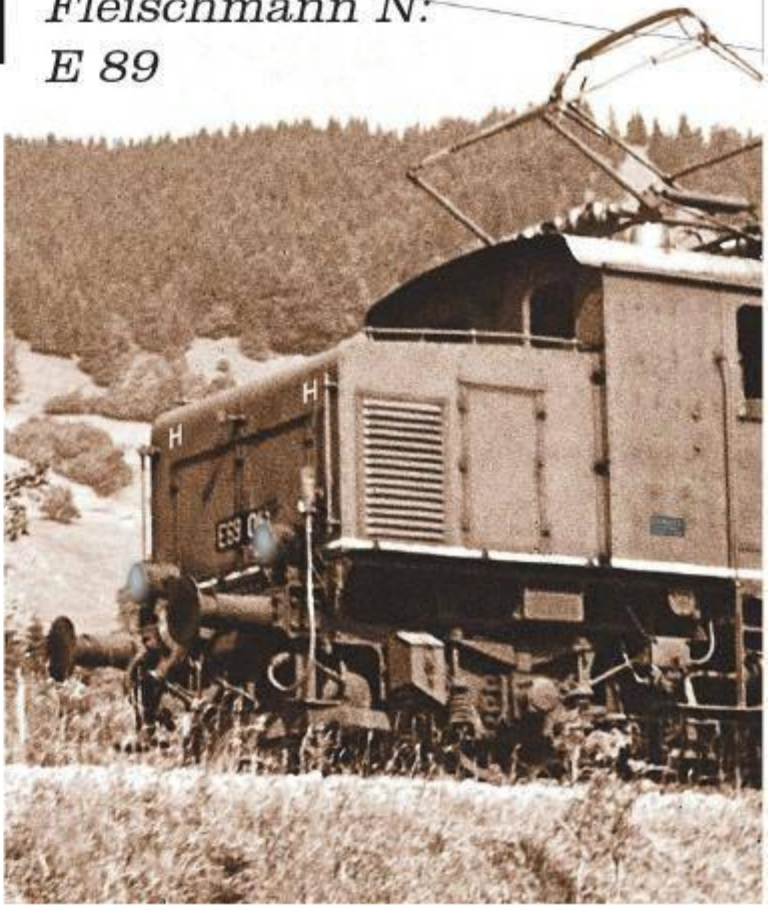

FOTO: MODELLEISENBAHN GmbH

*Roco H0:
SJ el-lokomotiv Rc2 i modelrigtig udførelse med alle detaljer.*

RATION

Modelleisenbahn GmbH er i gang med en kampanje under navnet 'Next Generation' med det formål at aktivere børn og unge til leg med modeltog ved en kombination af computerspil og brugen af digitalteknik. Meningen er også at tilføre legen en ny dimension.

tok 1:160 kommer ligeledes den to-akslede E 89 - et veritabelt kunststykke! Roco præsenterede også et amerikansk krigslokomotiv S 160 'klapperslange', som kom til det krigshærgede Europa i 1945. Modellen blev vist som

EpokeModeller™

Polér dit spor skinnende rent!
"Der Schienenreiniger"

Renser og polerer dine skinner i en håndvending uden skadelig slibning

Startsæt spor Z, N, TT & H0
 345,- kr

Se mere på webshoppen

Vi fremviser en forsmag på vores nye
halvrelief byhuse
 Nærmere detaljer kan ses på webshoppen

Messe Handel I/S

www.epokemodeller-online.dk info@epokemodeller.dk

+45 20 22 04 49

FOTO: ROCO

3D-print. Det er første gang, Roco fremviste flere af deres nyheder i denne 3D-teknik for at anskueliggøre den planlagte model. Også på denne måde kan ny teknik komme i anvendelse.

FOTO: ROCO

FOTO: ROCO

Et par godsvogne kan man altid få brug for, især hvis man tænker i numre og epoker. Øverst en DSB Gs Europ og til venstre en åben DSB Tf fra Roco. Heller ikke Fleischmann har glemte sine danske modelbaneentusiaster. Om

FOTO: H. NAVE

H. Nave

I folkemunde fik det amerikanske lokomotiv, S 160, øgenavnet 'klapperslange'. Som det fremgår af den afskallede skrift på forbilledet, kørte det i Østrig, i den amerikanske besættelseszone efter anden verdenskrig.

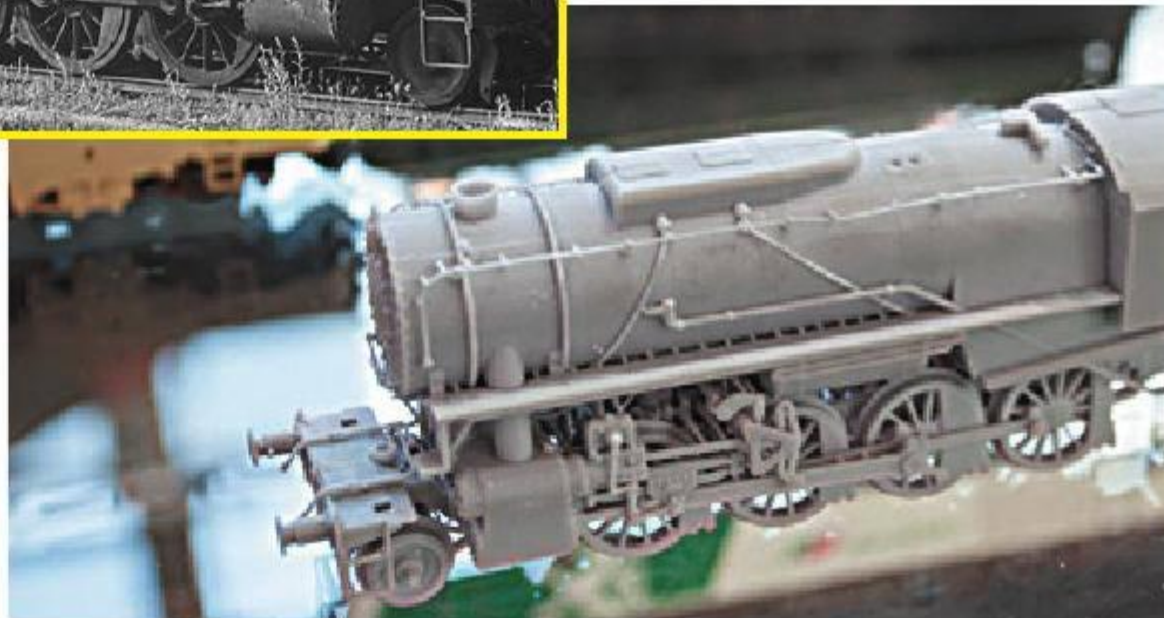

FOTO: FLEISCHMANN

Skønt at se, at Fleischmann viser interesse for danske N-kørere. Et to-vogns sæt Fals-vogne står på nyhedslisten fra messen. Ved nærmere betragtning af fotografierne, er det ikke de samme Fals-vogne som på fotoet af forbilledet - heller ikke påskriften sidder korrekt. banen on-line har gjort Fleischmann opmærksom på fejlen eller på 'nødløsningen', om man vil, og så må vi se om Fleischmann vil rette fejlen!

DSB litra Fals ved Herningværket I/S Vestkraft.

FOTO: ARKIV BANEN

der kommer andet end den klassiske DSB Gsm i den påbegyndte lysebrune serie i HO, forlyder der intet om. I

Fleischmanns skala N, kommer der en llænge savnet åben godsvogn, DSB litra Eaos.

FOTO: FLEISCHMANN

DSB litra Eaos i skala N fra Fleischmann!

FOTO: MODELLEISENBAHN GmbH

FOTO: FLEISCHMANN

*Herlige begyndersæt fra Roco:
Norsk Di3-dieselloko-
motiv med tre epoke
III personvogne
og nedenfor...*

*...svensk
SJ-diesel-
lokomotiv
med tre
kuglevogne
til transport af cement o.lign.*

*I begge tilfælde
er der tale om
digitalstyring og
tog i skala H0.*

*De mange 'ral-
lare' som kører
med skala N
vil sikkert
hilse Fleisch-
manns initia-
tiv velkommen
og anskaffe
dette minime-
sterværk, SJs
litra Da.*

NSB El16 med mange fine detaljer. FOTO: ROCO

Selvom både Roco og Fleischmann forsøger at dele sol og vind lige, er det tydeligt at se, hvem der har været forfordelt i mange år. Det var svenskerne, der tilsyneladende får i pose og i sæk ved 'tilde-ling' af årets nyheder, selv om meget af materiellet er designvarianter.

FOTO: JAN EINAR FARDAHL

Det svejtsiskbyggede NSB El 18.2259 i nyt design.

Foto: Jan Einar Fardahl

FOTO: ROCO

FOTO: MODELLEISENBAHN GmbH

Man kan altid bruge et Rc4 fra Roco!

Roco kommer med et 3-vognsæt korte fire-akslede tankvogne fra BP med påskriften 'Mycket eldfarligt', mens Fleischmann udsender et sæt med brun SJ-postvogn og to brune personvogne.

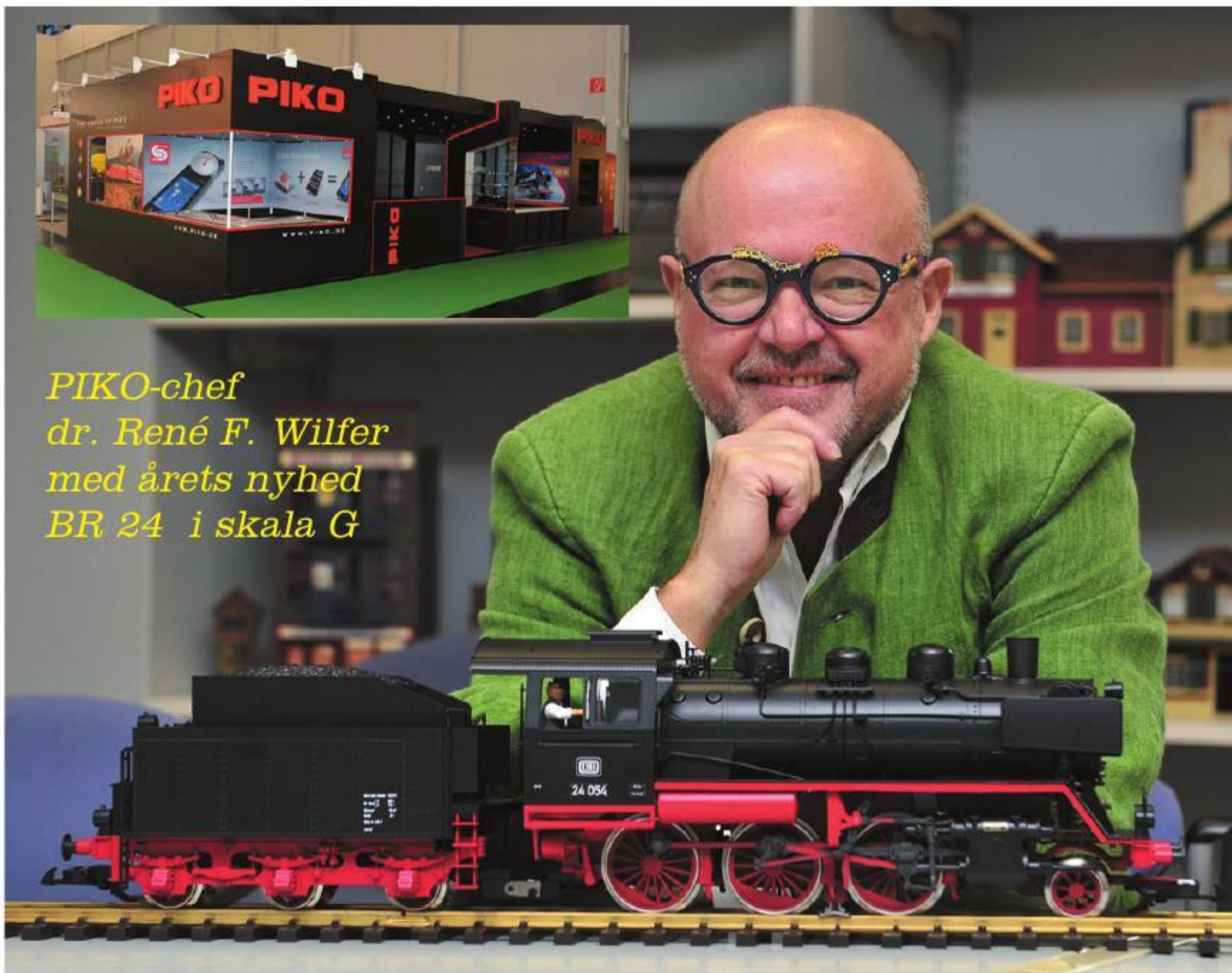
FOTO: MODELLEISENBAHN GmbH

Roco giver den hele armen! På de foregående sider har vi vist SJ Rc4 i den traditionelle blå farve, og her kommer den samme i grøn - 'Grøn Cargo' dobbelpakke med to forskellige numre: Rc4 1309 og Rc4 1318. Fuglen i flugt under førerhusets sidevindue antyder med påskriften 'Bra miljöväl', at det er et godt miljøvalg!

Endnu et sæt svenske persontogsvogne.

*PIKO-chef
dr. René F. Wilfer
med årets nyhed
BR 24 i skala G*

GRØNT GRIN

Da PIKO's ejer, dr. René F. Wilfer overtog firmaet i Sonneberg, var han i manges øjne rent til grin - Nu er det ham, der kan grine, og konkurrenterne kan være grønne af misundelse!

Årets messenyhed hos PIKO er det tyske BR 24 i skala G, i målestok 1:22,5, et 677 mm og 3,2 kg tungt damplokomotiv. Foruden modeller i havebanestørrelse, fremstiller PIKO modeltog i H0, TT, og N samt modeller til det amerikanske marked, som ikke blev vist i Nürnberg. Man taber simpelthen pusten, når man konfronteres med 300 nye modeller, som PIKO udsender i år. Mærkeligt nok

er PIKO aldrig slået rigtig an i Danmark trods den høje kvalitet og priser, som er til at betale, og skønt mærket var ret populært herhjemme før murens fald. Når vi alligevel kun henviser til den absolutte topnyhed BR 24, er det, fordi spor G (45 mm) og havebaner vinder stadig flere tilhængere herhjemme, samt at udbuddet af modeller er så overvældende, at læserne er bedst tjent med at gå ind på www.piko.de og downloade diverse kataloger.

Det ser ud til, at PIKO har taget konsekvensen af situationen på det skandinaviske marked, for i nyhedskatalogerne er der så godt som intet fra vores nordiske breddegrader. Til gengæld er der godt med tysk og østeuropæisk materiel. Der er også

*SmartControl®
med touchscreen
med drejeknap
som fart-
regulator.*

FOTO: PIKO

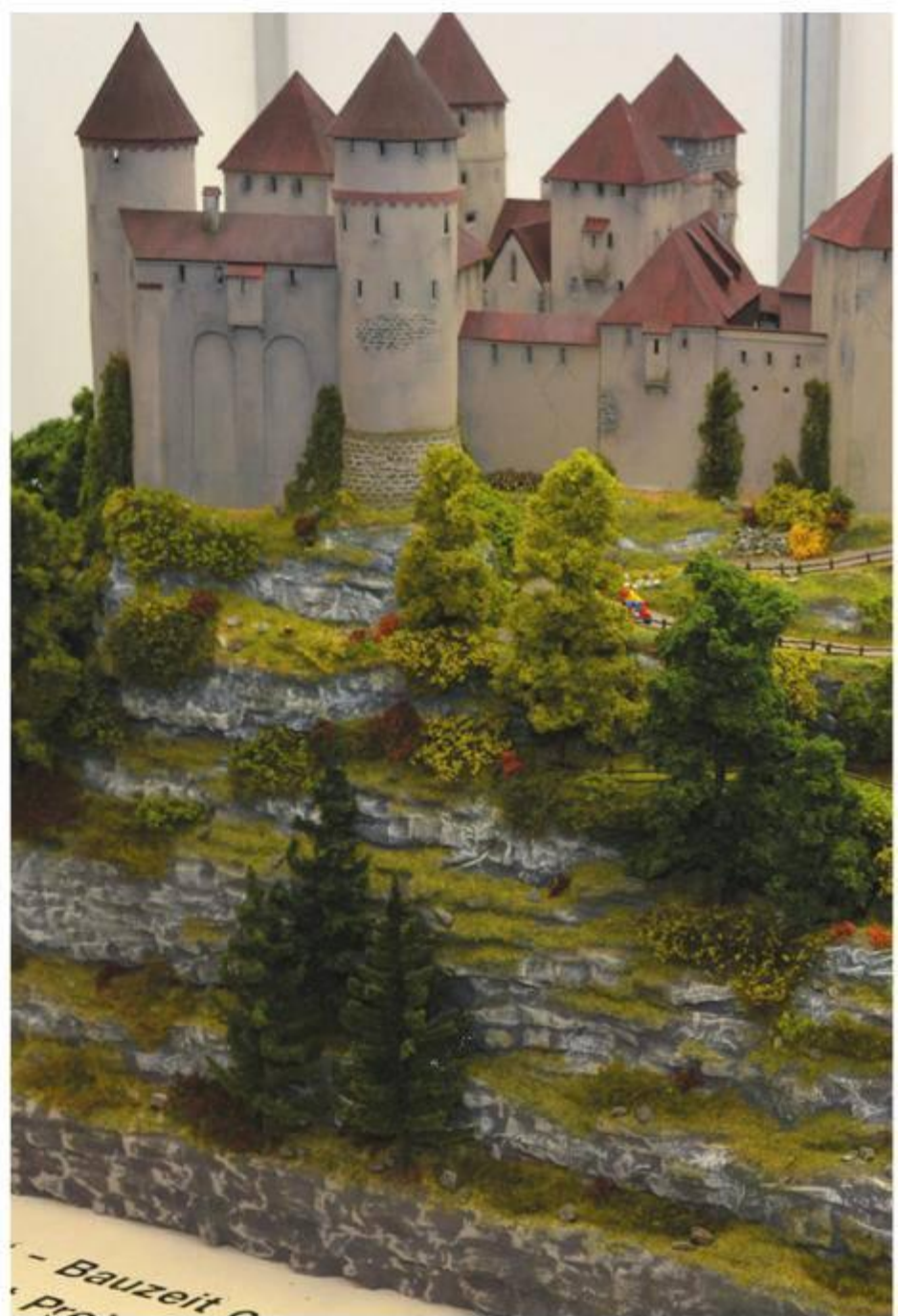
mange interessante godsvogne og en hel del startersæt i H0 med PIKO SmartControl®, egnet til alle sporvidder og sporsystemer. Det særligt nye ved smartkontrollen er, at den har Touch-Screen med Android 4 driftssystem. Dertil hører også en stor drejelig knap i den ene ende, hvormed man regulerer hastighed og togenes kørselsretning.

SmartControl® har integreret W-Lan snitsted til kommunikation med PIKO SmartBox®. Som dr. René F. Wilfer sagde til Frank Buttig fra MSL-TV, valgte PIKO en drejeknap som fartregulator, da det er det, man forbinder med togkørsel frem for et træk med fingeren hen over touchskærmen, men denne touchskærmfunktion er selvfølgelig heller ikke udelukket! Dr. Wilfer siger at det skal være så nemt som muligt at køre digitalt: 'Op af æsken, og så kører toget uden mange dikkedarer!'

PIKO har forretninger i både USA, San Diego, og i Kina, DongGuan. PIKO fremstiller også modeltog i Cheshan, Kina, hvor det beskæftiger 350 medarbejdere. I alt arbejder der 520 hos PIKO rundt om i verden. I Europa er firmaet aktivt i Polen, Østrig, Svejts, Tjekkiet, Frankrig og Rusland.

Heki BORO

Heki er kendt for sine landskabsmodeller - en skov af flotte træer i forskellige størrelse - og i år for første gang 23, 28 og 38 cm høje nåletræer.

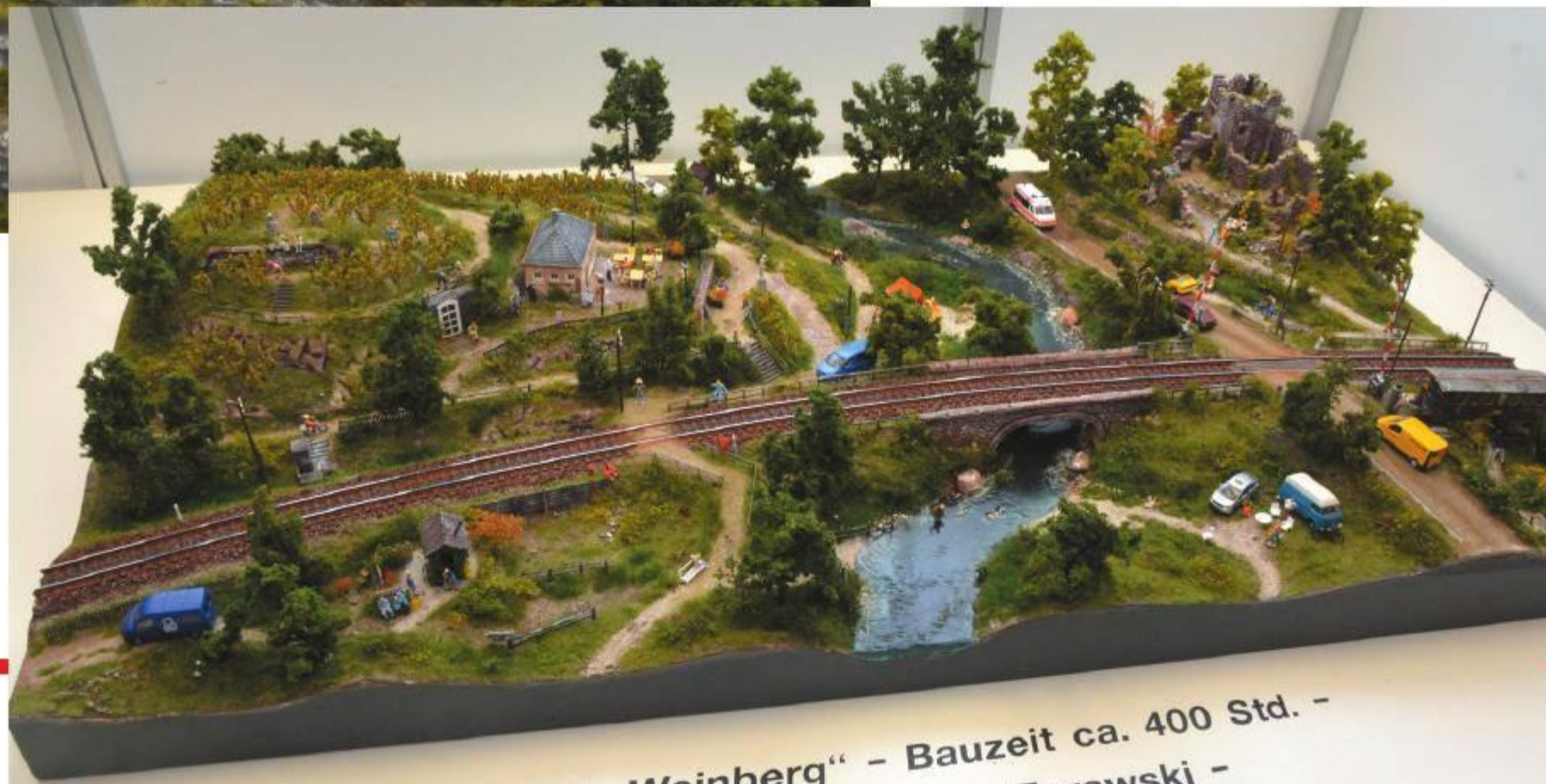
Et diorama med fantasiborgen 'Drei im Fels', bygget af Heki-plader af Gerd Mejer, som har brugt 800 timer på mesterværket. Til højre et landskabsafsnit med vingård, hvortil Klaus Zurawski har brugt ca. 400 timer. Figurer, der forestiller Franciscaner-munke foran slotsporten kommer fra Preiser.

SG

ateria-
ellig
hvh.

FOTOS: KLAUS KORBACHER

- Modell „Weinberg“ - Bauzeit ca. 400 Std. -
- entworfen von Klaus Zurawski -

SÅ ER DER ØL

FOTO: MÄRKLIN

TIL ALLE!

Danske mærklinister kan ikke klage, for også i år er der tilstrækkelig mange modeller at bruge deres sparepenge på.

Efter at Märklin - som tidligere omtalt - har udsendt en helt ny My i den rigtige HO målestok (1:87) og genudsendt DSB litra N 209 (vejl. 429,95 Euro) samt et 4-vogns B-vognssæt, kan vi i 2015 se frem til

et 5-vognssæt ølvogne - DSB litra IP hhv. med bremserhus og bremseplatform. (vejl. 179,95 Euro). Det drejer sig om tre Carlsberg og to Albani-vogne med forskellige numre, i det her tilfælde registreret som litra ZA. Der er ikke ligefrem mangel på ølvogne på det danske marked, efter som både Heljan og Hobbytrade i de senere år har beriget os med nogle flotte ølvognsmodeller. De her afbildede ligner i påfaldende grad de modeller, som Hobbytrade har frem-

FOTO: MÄRKLIN

stillet sidst. Om Hobbytrade har solgt (udlejet?) formene til Märklin, kan man evt. konstatere ved sammenligning senere, når de kommer. Foreløbig kan det kun være en spekulativ påstand, idet disse Märklin-vogne kommer som engangs udgivelse. Märklins sæt med epoke IV IP-vogne sammenkoblet med Märklins kortkoblinger måler 49,3 cm. De

leveres enten samlet som sæt og/eller pakket enkeltvis.

På legetøjsmessen har der altid været trængsel omkring Märklins udstillingsanlæg. Dog ikke i år, for der har ingen anlæg været - kun enkelte dioramaer eller udstillingsarrangementer som vist her på siden - øverst med nogle lokomotiver i spor 1 (målestok 1:32, sporvidde 45 mm),

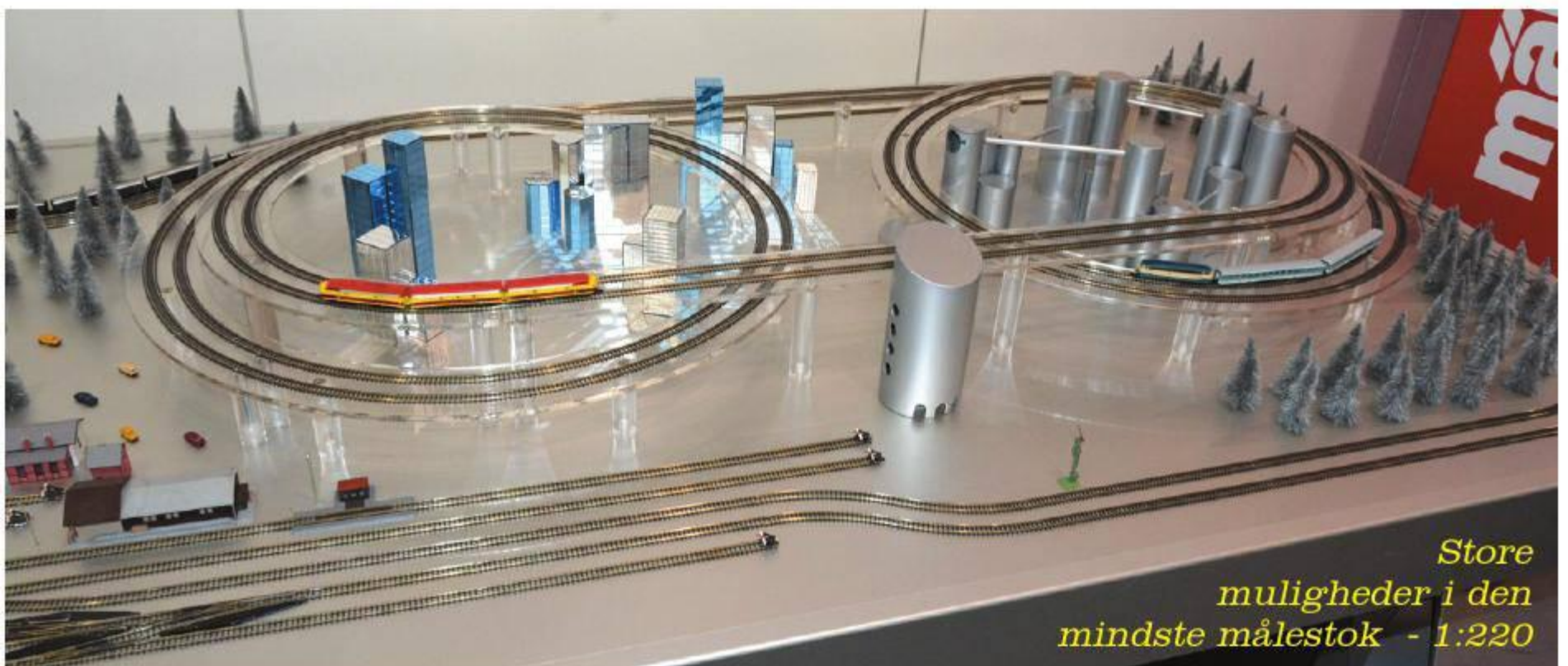
med det yderst attraktive BR 38 i forgrunden, eller på billedet nederst på siden det gule lufthavnstogsæt, udsendt første gang for 25 år siden, og i 2015 fejret med genudsendelse af et jubilæumssæt. Dermed ikke sagt, at Märklin (i diverse størrelser (sammen med Trix og LGB) ikke havde modeller i overflod, hvilket bedst kan ses ved at blade i katalo-

Märklin har modeltog i alle skala-størrelser fra Z (målstok 1: 220) til størrelse 1 (1:32).

gerne (find dem på www.märklin.de eller tilsvarende på hhv. Trix.de og LGB.de). At gå i flere detaljer, ville være en håbløs opgave, hvorfor vi henviser til Märklin & Co.s flotte hjemmesider, hvor man også kan bestille modeller direkte og til vejledende priser. Derfor disse sider blot som en appetitvækker!

Store muligheder i den mindste målestok - 1:220

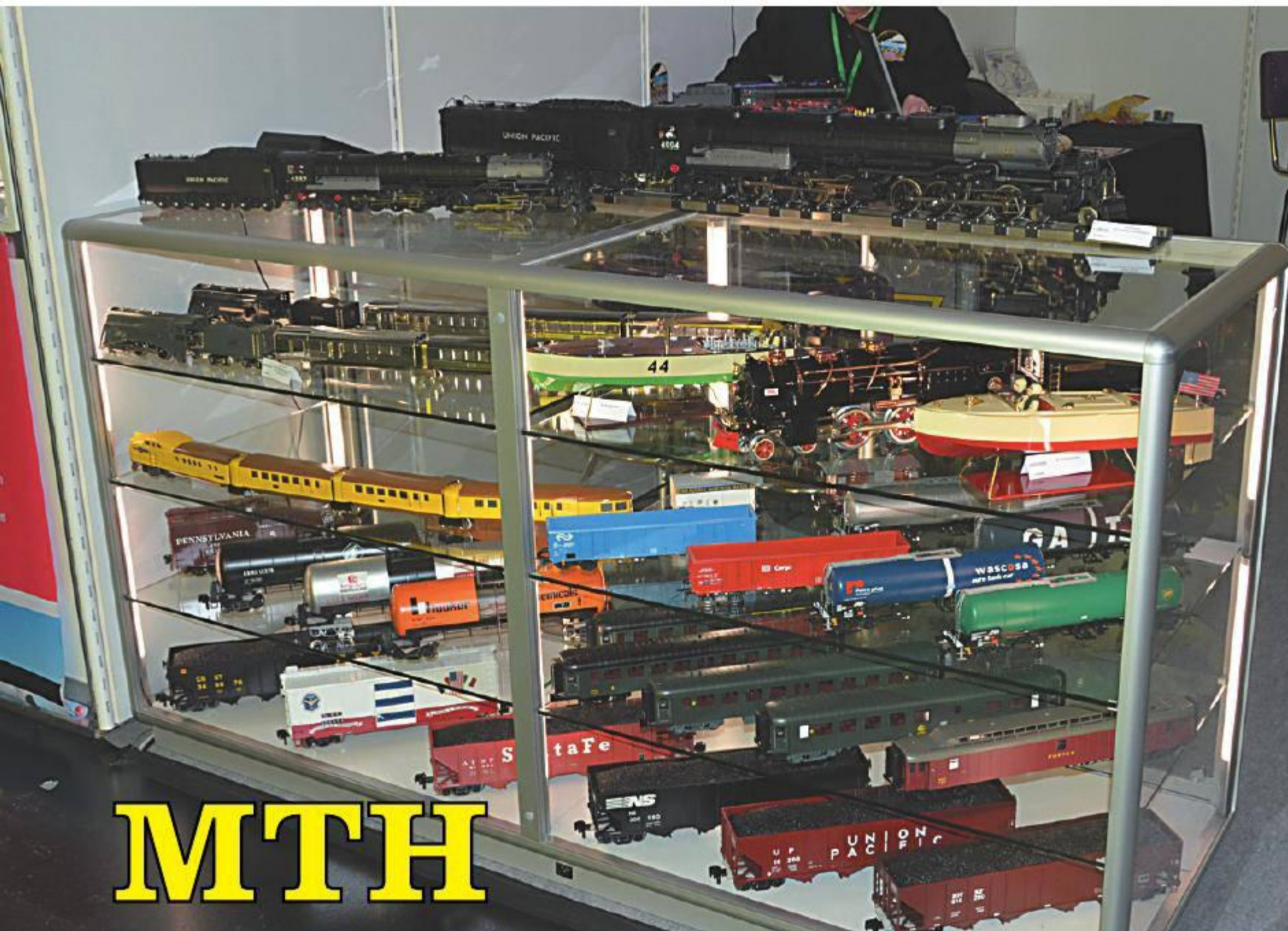

FOTO: KLAUS KORBACHER

Amerikanerne var også med i Nürnberg men uden nogle europæiske nyheder. Til gengæld kom de med deres kæmpestore Mallets som 'Big Boy' og 'Challenger', der ses øverst på vitrineskabet. De er nok mindre interessante med den nuværende dollarkurs og evt. toldsatser end Märklins ditto. MTH nøjedes at være til stede med en vitrine

FOTO: KLAUS KORBACHER

BR 98.00 DRG
Bayern

MODEL FOTOS: BRAWA

BRAWO, BRAWA!

Brawa har virkelig overrasket i år med et stort antal nye modeller og varianter, hvoraf vi kun bringer nogle af de vigtigste.

T 5 NORD Frankrig

BR 92.22 DRG
Østrig

Naturligvis har man først og fremmest tilgodeset det tyske marked, for det er der, slaget skal vindes. Mens konkurrenterne tager gamle modeller fra hylden og pudser dem op med nye detaljer, har Brawa vovet pelsen og kastet sig ud i at fremstille 'længe savnede' modeller, hvor man kan være sikker på afsætning, selvom det efterhånden er svært at finde noget, der ikke allerede har været fremstillet.

Således 'opsporede' Brawa et par små damplokomotiver - eksempelvis det trekoblede BR 98 og det firekoblede BR 92, som kørte i Tyskland fra Preussen i nord til Bayern og Østrig i syd, Frankrig i vest og Tjekkoslaviet i øst. De små damplokomotiver vil være særdeles attraktive ikke alene for

BR 422.0 CSD Tjekko-slovakiet

BR 92.22 Østrig

Oprindeligt østrigske C1-vogne, bygget til Wiens bybane. Det blev til i alt 864 vogne bygget i perioden 1896-1902. Som følge af anden verdenskrig blev de i 1945 spredt over det halve Europa (Tyskland, Jugoslavien og Rumænien). Modellen er egentlig tiltænkt østrigerne, som i 2014 fik et lokomotiv, der passer til disse personvogne.

samlerne i de nævnte lande, hvor de kørte i tiden omkring første verdenskrig, men givetvis også hos mange, som kører tysk i nabolandene.

Undervognen, kedlen og vandbeholderen er metalstøbte, også diverse påsatte håndbøjler er hhv. af metal eller plastic, som kan tåle stød, mens

fritstående lamper består af flere dele. Egehjul er af metal, gangtøjet er filigran, røggenerator og lyddecoder er indbygget (eller også forberedt til påmontering af). Modellen kan fås analog eller digital (Plux 22), med fjedrende puffere. Den er

BR 178 K.K.St.B.
Østrig

desuden udstyret med en såkaldt *energispeicher*, et slags batteri, der får lokomotivet til at køre ganske upåvirket over hhv. strømløse sporafsnit eller sporskifternes ikkestrømførende hjertestykker, hvor andre lokomotiver ville gå i stå.

Til HO'erne har Brawa sørget for en overraskelse i form af Deutsche Reichsbahn Gesellschafts elektrolokomotiv E 75 i både den oprindelige grå og siden grønne bemaling.

Lokomotivet, der blev bestilt i 1926, er en videreudvikling af E 77. E 75 kørte i Syd- og (det man i dag kalder) Østtyskland. Efter krigen er de alle endt i Vesten. Dets tophastighed var 70 km/t, og det var benyttet i blandet person- og godstrafik.

Skala N: DSB ltr. IE

Brawa har et stort udvalg materiel i skala N - sporvidde 9 mm. Blandt årets nyheder er en lukket brun godsvogn - tysk type G 10. Samme vogn havde man også hos DSB, idet statsbanene i 1939/40 overtog 14 af disse vogne som fik litranumre IE 18787-18800. DSB-vognen er hvid som kølevogne plejer at være, men den er ikke nogen kølevogn, men en vogn til trans-

Diesellokomotivet DB V 90 / 291 er i Brawas udgave tiltænkt først og fremmest den svære rangertrafik. Mange blev derfor radiofjernstyrede og havde af samme grund også automatisk kobling.

Også Brawa har ret stor produktion af vogne i skala 0, målestok 1:45. I år udsender man fire tankvogne foruden en del lukkede godsvogne.

port af letfordærlige varer som æg, smør, mælk o.l. De sidste blev udrangeret i 1966, men kunne endnu i nogle år ses som stationsvogne.

ge påskrifter Interfrigo, Migros, STEF og Gosch. Og der kommer mere: Den lukkede brune godsvogn af typen Oppeln samt den franske SNCF-vogn, samt de mere farverige fra Alak og Maggi, alle af Oppelntypen. Se i øvrigt Brawas store nyhedskatalog på www.brawa.de!

Spor 0 (sporvidde 32 mm) bliver stadig mere populære. Også hos Brawa, som på messen i Nürnberg præsenterede fire to-akslede tankvogne. Det er den altid attraktive gule Shellvogn og så de mere 'kedelige' sorte vogne fra Eva, Valvoline og Caltex. De er alle med bremseplatform. Foruden tankvognene bebuder Brawa kølevogne med fem forskelli-

ESU

ENGINEERING EDITION

LokSound

SPOR 1 NOHAB I

Nu vil mange læsere nok studse lidt: Nohab, med ESu-lyd, fra Pullman? Er det da ikke bare en MY fra Heljan?

Jo, det er Heljans flotte MY, som vores udsendte opdagede i en montre hos den navnkundige lydproducent ESu, der selv fremstiller modeller i målestok 1:32, som kører på 45 mm spor. Vor danske MY'er bliver markedsført af det nye firma Pullman på ESu's messe-

Epoke IV MY 1144 og 1159 - færdigbemalede og løse overdele.

StrabAG bygger veje og bruger en masse grus, som bliver transporteret af tog, der trækkes af ex-DSB-MY'er...

Heljans My'ere markedsføres af 'Pullman' på ESu's messestand i Nürnberg.

FRA PULLMAN

stand, og det er heller ikke så usædvanligt i dag, hvor flere producenter slår sig sammen for at spare udstillingsomkostninger. Det er i øvrigt en kendt sag, at Heljan samarbejder med ESu på det danske marked. Derfor er det ganske naturligt, at Heljans Pullman My'er er udstyret

med ESu's XL V4.0 lyddekoder. Dertil følger røgudvikler, hvor røgudstødning er afhængig af motoromdrejninger. En sensor sørger også for det rigtige hjulskrig i kurverne, mens små LED ved bremseklodser sørger for, at det gnistrer omkring hjulene ved opbremsning.

Hos ESu fandt vi også denne lange værkstedsvogn til måling af togenes måledtokshastighed.

Et lille diorama på ESu's stand - et attraktivt stykke legetøj!

AH, DU SKØNNE

FriluftsbioGRAF - en af årets nyheder udgør blot en detalje på et større diorama. Også friluftsscener hører med til udvalget hos NOCH. Sidste år var der rockkoncert, året før et sceneri med folkedans og bevægelige figurer. Der skal være liv og glade dage!

NOCH kommer man ikke udenom, hvis man vil opbygge et landskab på sit modeljernbaneanlæg!

Det tyske firma har alt, hvad dit byggehjerte kan begære - og mere til. Et kata-

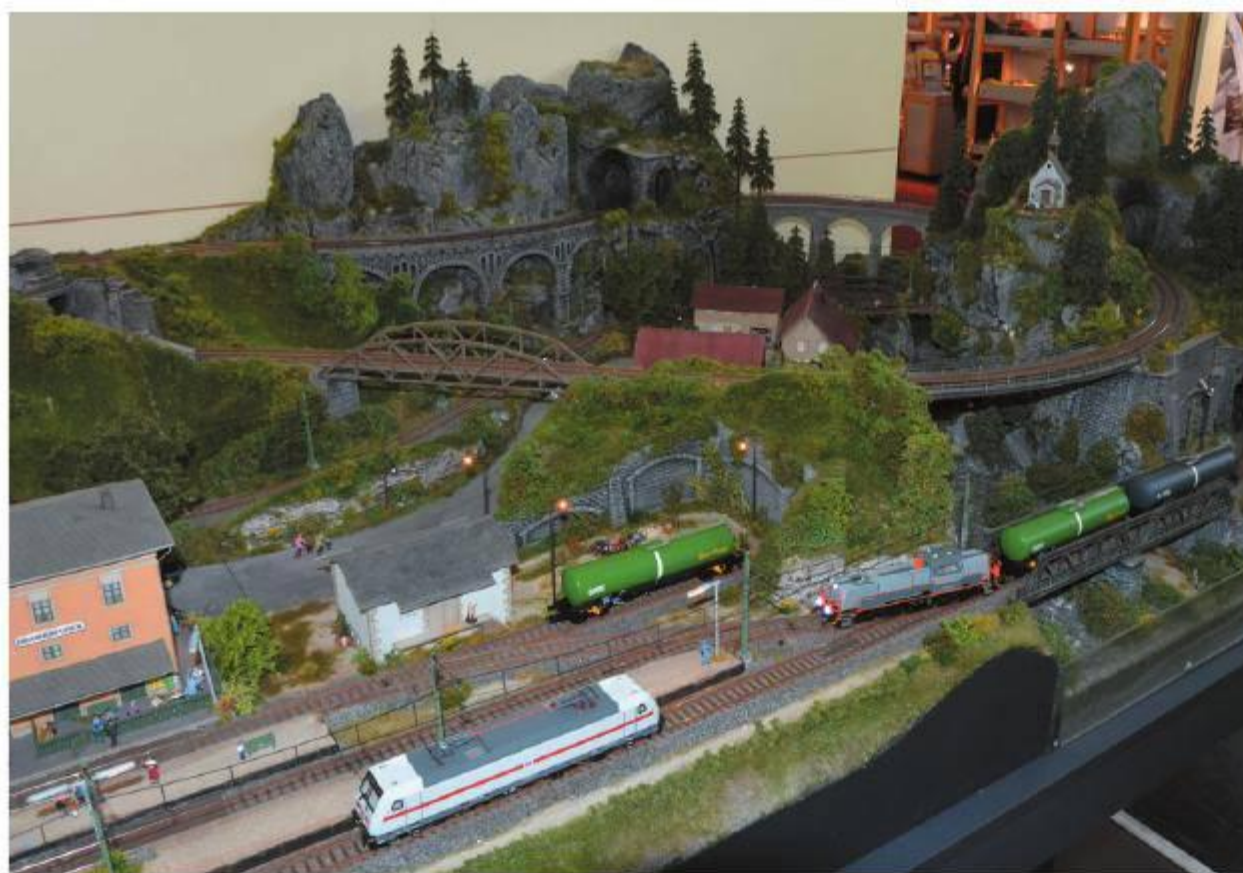
VERDEN!

Træer, buske, blomster, klipper, husbyggesæt, figurer, broer osv. osv.

log på 323 sider, som vejer 835 gram taler for sig selv. Klaus Korbachers billeder fra firmaets stand i Nürnberg vidner om det kæmpeudvalg af

forskelligt tilbehør, der findes. De udstillede modelanlæg kan måske virke en smule overlæssede, men hvad gør man, når man har så

meget, man gerne vil vise frem? NOCH sælger også KATO, Athearn og Rokuhan, som har interessant materiel til skala N og Z bl.a. skinner nedfældet i plasticballast. Dertil kan også nævnes moderne sporveje i skala N. Prislag? 124 euro for et 2-vognssæt.

FOTOS: KLAUS KORBACHER

Er der mon endnu nogle, der vil fremstille DSBs udrangerede My'er? Jo, og den seneste producent i rækken kommer fra Belgien

MY'ER I LANGE BANER

I mange år har både vi i Danmark og GM-entusiaster i Tyskland tryglet mj-producenterne om at fremstille Nohabs My-lokomotiver i modelrigtigt udseende og størrelse. Det var først, da NMJ i Norge og Heljan i Danmark tog fat og fremstillede nogle, man var begyndt at øjne de muligheder,

som lokomotivet rummede. Der kom Roco med sine to varianter, og siden DSB holdt udsalg og udfasede sine My'er, endte adskillige i både Sverige og Tyskland, og så var der basis for yderligere varianter. Senest vågnede også Märklin og udsendte både en 3-

skinne og en 2-skinne (Trix) udgave i H0. Nu får vi også en belgisk-prodiceret variant fremstillet af Van Biervliet.com, som foruden den rød-sortede danske My 1159, udsender den grønne belgiske og den luxembourgske, også kendt som colorado-billen på grund af sin særprægede

bemaling. Der udsendes også varianter tilhørende danske ContecRail My 1158, der har hjemme i Hørsholm, den svenske RailCare TMY 1150, og den tyske Altmark MY 1155. Der kommer ligeledes to ungarske varianter MÁV 62.0 og MÁV 62 019.

BANK OF AMERICA

Modellen af Bank of Americas hovedkontor i New York var Hekis trækplaster på årets Nürnberg-messe. Den 279 cm høje skyskraber har 2268 vinduer og er håndbygget på 960 timer. Modellen er nok en engangsforestilling som et af Hekis morsomme påfund, der næppe går i produktion - næppe heller som eksportvare til Amerika.

Det er nok at sige Auhagen - så ved de fleste, hvad det er.

Det er plastic byggesæt af god kvalitet. Prøv bare at se omstående vinterpanorama med

AUHAGEN

FOTOS: KLAUS KORBACHER

julemarked på byens hovedtorv. Det kunne være banens hjemby Nakskov eller hviken som helst anden dansk hjemby i Matador-klassen. Auhagen viste en masse nyheder i H0, TT og N. Nedenfor er der nogle sterile boligblokke i 1:160 og til højre en

voksende fabriksvirksomhed i samme størrelse. Hovednyheden i H0 er fabriksejerens overdådige herskabsvilla, som dog kun blev præsenteret på messen som tegning.

TEENY TRAINS

FOTOS: KLAUS KORBACHER

Målestok 1:1000!

Everything is big in America, synger de i musicalen West Side Story! Det passer ikke helt - Teeny Trains er det ikke!

Det californiske Teeny Trains, der udstillede på Nürnberg messen, har overtrumfet den japanske skala T (målestok 1:450) med et par skala-længder ved at vise minimini-tog i målestok 'ca. 1:1000'! Hvad det ender med, og hvor mange, der skifter deres modelanlæg til fordel for denne særdeles pladsbesparende størrelse er ikke til at spå om. 'Skinnerne' kan ikke alene bruges til jernbanedrift, men hvis man overdækker dvs. skjuler dem, kan de også anvendes som vejbaner på

samme måde som Fallers Car system, selv om de strengt taget ikke har noget med hinnden at gøre rent teknisk. I det amerikanske tilfælde er der tale om en magnetbane. Hvordan den fungerer, forklarer holdet bag Teeny Trains således: IDL Motors har udviklet verdens første og fineste tredimensionelle sporsy-

Spor kan bruges som vejbaner til bilkørsel hvis de er dækket til.

retning. Sporet er baseret på en fleksibel 'lederplade' med ætsede spoleviklinger, som er forbundet i grupper, hvorved den danner en slags trefaset magnetfelt. De bevægelige dele (som lokomotiver og biler) består af to magneter på undersiden, som agerer elektromotors rotor. Ved elektronisk

stem, der virker ved hjælp af magnetisk fremdrift. Der er altså ikke i den forstand tale om nogen klassisk form for modeltog, og det varer nok lidt, før det er fuldt udviklet. Foreløbig måler den mindste buede skinne 32 mm (rundkreds) - for lige spor er længden ubegrænset. Endnu kan der ikke fås nogen fartkontrol - og toget kan foreløbig kun køre i én

styring fremkommer impulser, som skiftevis tilfører energi til to af tre spolegrupper og derved skridtvis hhv. trækker eller skubber køretøjet fremad. Også hastighed eller stop samt retningsskift kan realiseres elektronisk. Flere detaljer kan du finde på sales@idlmotors.com eller på www.teenytrains.com.

Modeltog fra G-skala 1:22,5 ned til T-skala 1:450

Størrelse T - 1:450

Det største tog på vores billede er fra LGB (1:22,5), og det mindste er TGauge (1:450). Navnet for Spor T kommer fra tallet 3 (Three / tre), idet T-sporet kun er 3 mm bredt dvs. det halve af spor Z, som er 6 mm. TGauge, som i EU markedsføres fra England, er opfundet i Japan i 2006. Togene kører ved hjælp af 4 volt micromotors, som

får el-kraft direkte fra sporet på klassisk vis.. Hjulene er dog magnetiske, hvilket gør kørslen og trækraften sikker og pålidelig. I de fleste tilfælde skifter belysningen med lokomotivernes kørselsretning. Der er efterhånden kommet en del britisk, tysk, amerikansk og naturligvis japansk materiel. Mere på adressen www.tgauge.com.

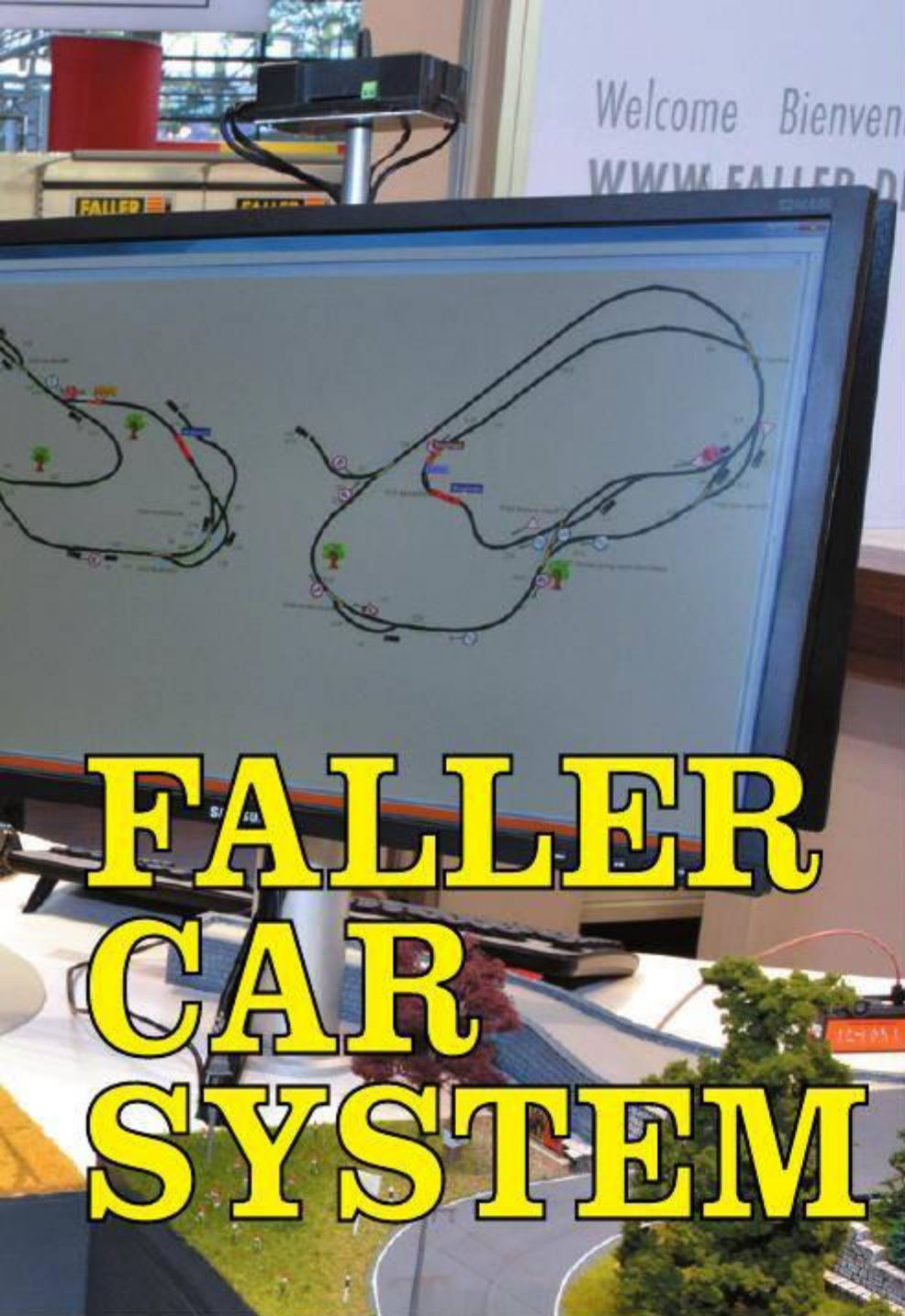
Bilernes position kan følges på pc-skærmen.

Med den voksende digitalisering åbner der sig nye muligheder for Faller Car System

Et kloster-kompleks var en af de virkelig store nyheder hos Faller i år. Det er endnu ikke klar til butikkerne, men når det sker, vil byggesættet bestå af 2000 dele! Der kommer også et par jernbanestationer - det moderne DB-byggeri Horrem i HO og Rhätische Bahns station Stugl-Stuls i N.

FOTOS: KLAUS KORBACHER

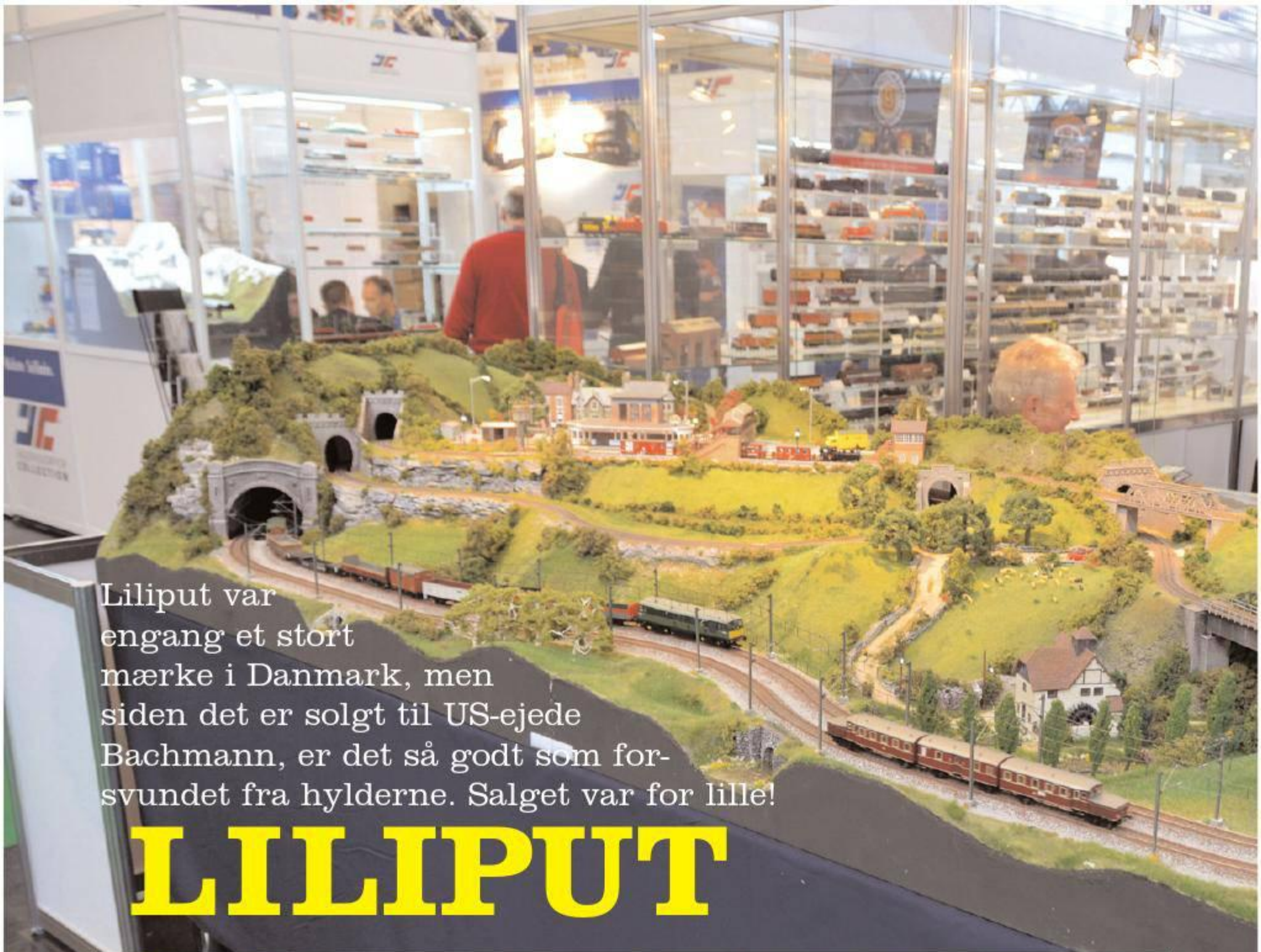
Fallers flotte byhuse.

FALLER CAR SYSTEM

Med Digital 3.0 er der skabt nye muligheder for trafikstyring på et anlæg via ens pc. Der er også kommet interaktive færdselsskilte, som regulerer bilernes hastigheder. Anlægget er blevet mere sofisticeret og f.eks. redningskøretøjerne udstyret med ekstra blink og udrykningshorn!

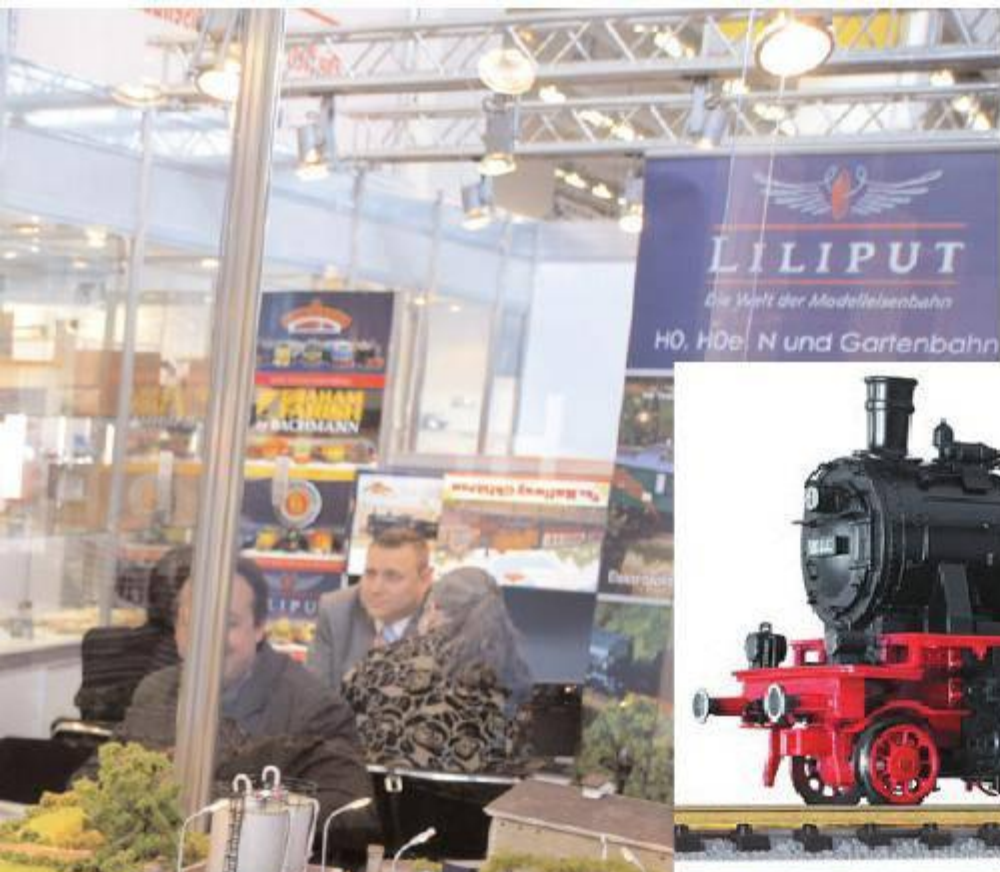

Liliput var engang et stort mærke i Danmark, men siden det er solgt til US-ejede Bachmann, er det så godt som forsvundet fra hylderne. Salget var for lille!

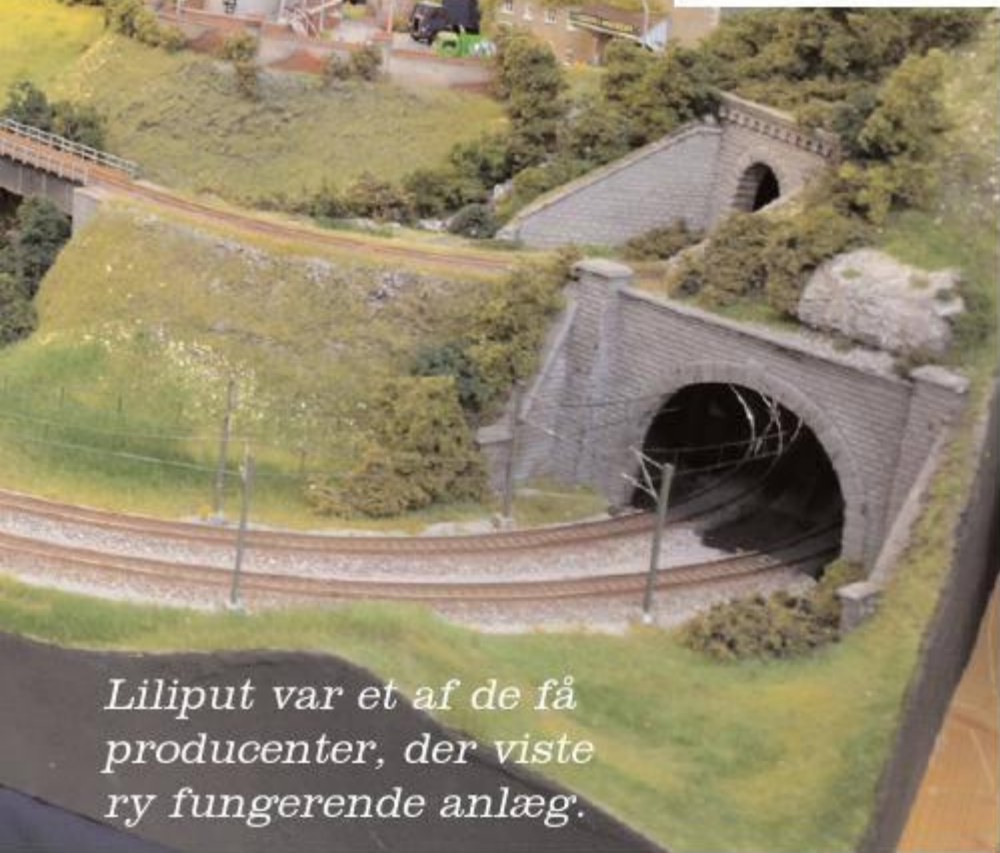
LILIPUT

FOTOS: KLAUS KORBACHER

BR 56 er oprindeligt en preussisk godstogsmaskine fremstillet i ca. 5000 eksemplarer med topfart 70 km/t. Modellen i skala N måler 11,4 cm.

Liliput var et af de få producenter, der viste ry fungerende anlæg.

Derfor må man tage til Østrig, Tyskland eller England, hvis man vil have Liliputs materiel. Selv om Liliput har en masse spændende ting i deres program, har jeg valgt at vise deres første damplokomotiv i størrelse N, det tyske DRG BR 56 736. - I størrelsen H0 har

Liliput langt om længe lavet de meget karakteristiske tyske kupévogne. De er meget flotte med påsatte håndbøjler og andre detaljer.

Wiens lokalbaner er tilgodeset med 'spurvogne' i blå-beige og i blå-hvid design samt med to forskellige typer

MODELFOTOS: LILIPUT

pantografer. Et sæt består af motorvogn og bivogn.

Heljan er i færd med at fremstille de populære Y-tog også kendt som 'Lynetter' dvs, små lyntog. De blev bygget i det tyske Uerdingen

Heljans første 'prøveskud' blev præsenteret for publikum på messen i Valby, hvor de blev særdeles godt modtaget. Som tilfældet var med My- og Mx'erne, er der også her muligheder for mange design- og farvevarianter: fra enkle røde togsæt til de mere spraglede som Østbanens på vores bil-

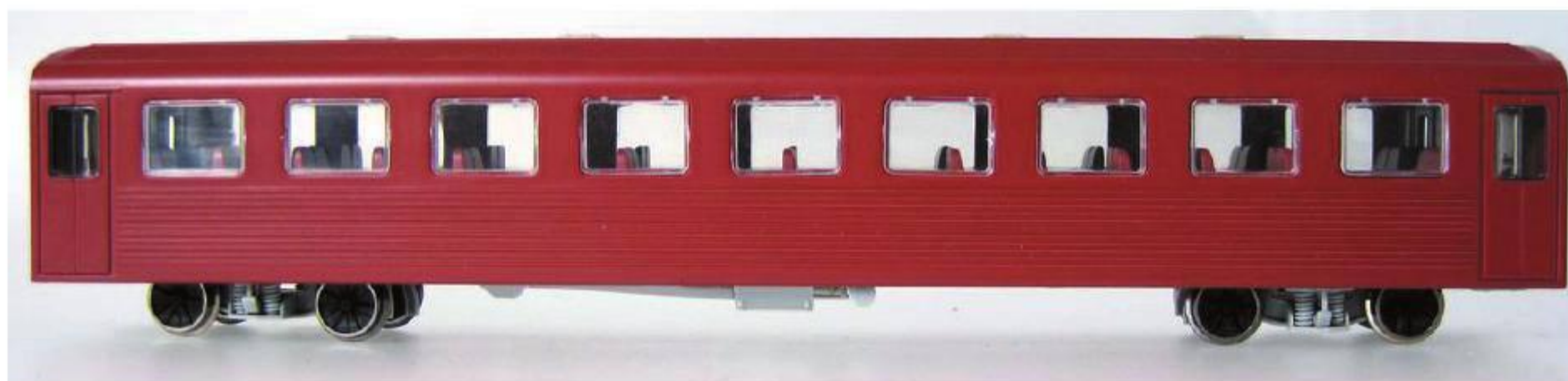
FØRSTE PRØVESKUD

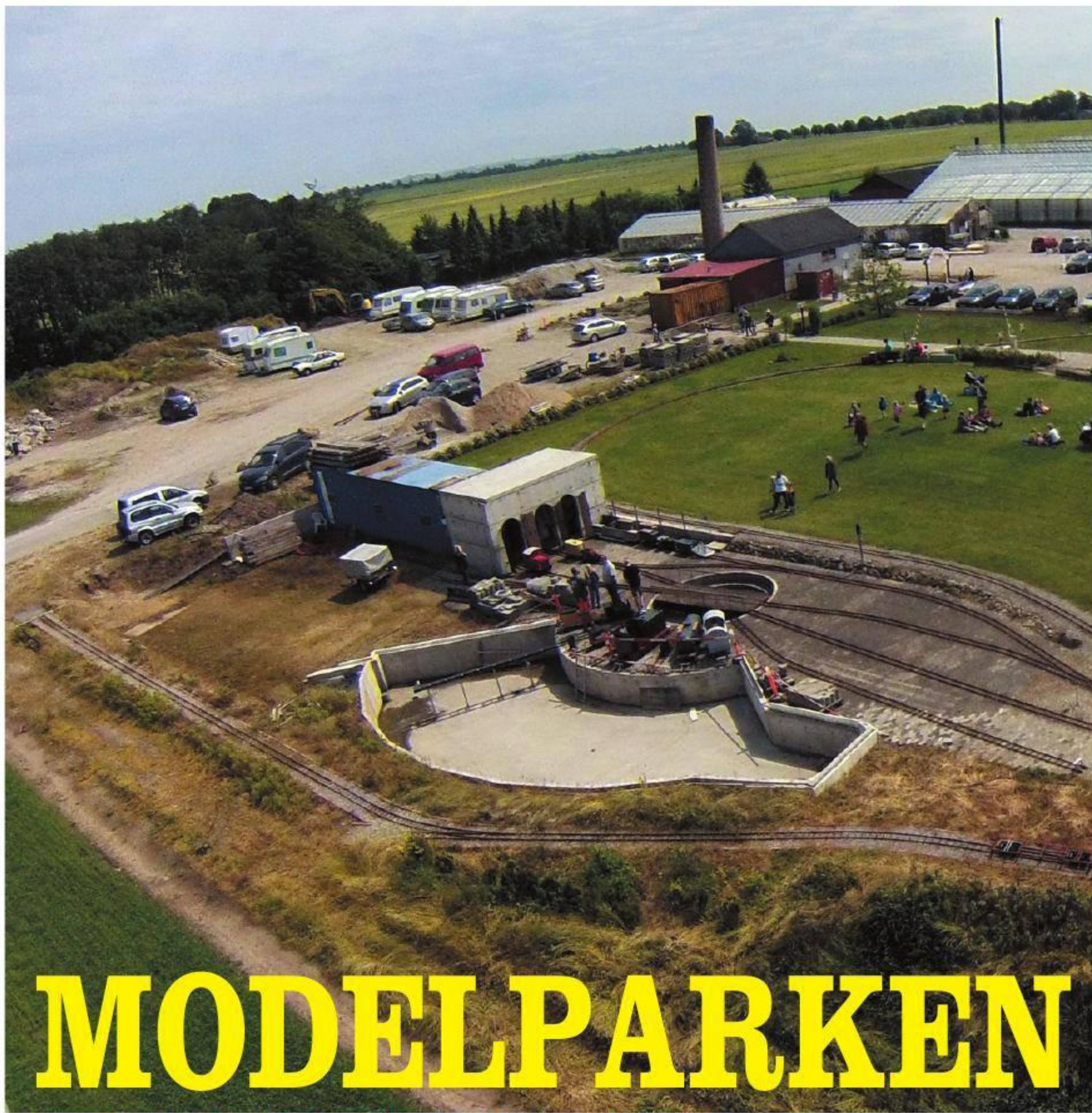
leder, der er taget i Nakskov, hvor flere blev gjort klar til udskibning til Peru, mens resten blev udrangeret og

skrottet hos en lokal skrothandler. Hos Lollandsbanen kørte Y-tog som to- og tre-vognssæt og i myldretiden som to sammenkoblede 3-vognssæt.

Heljan fremhæver, at de viste 'skaller' blot er prøver, så ændringer er mulige efter behov.

MODELPAKEN DANMARK

Minijernbanen, der i 2002 opstod som en transportabel bane under navnet Viby Minitog er nu blevet til Modelparken Danmark med 500 meter rundbane efter udvidelsen sidste år. Og den bliver ved med at vokse!

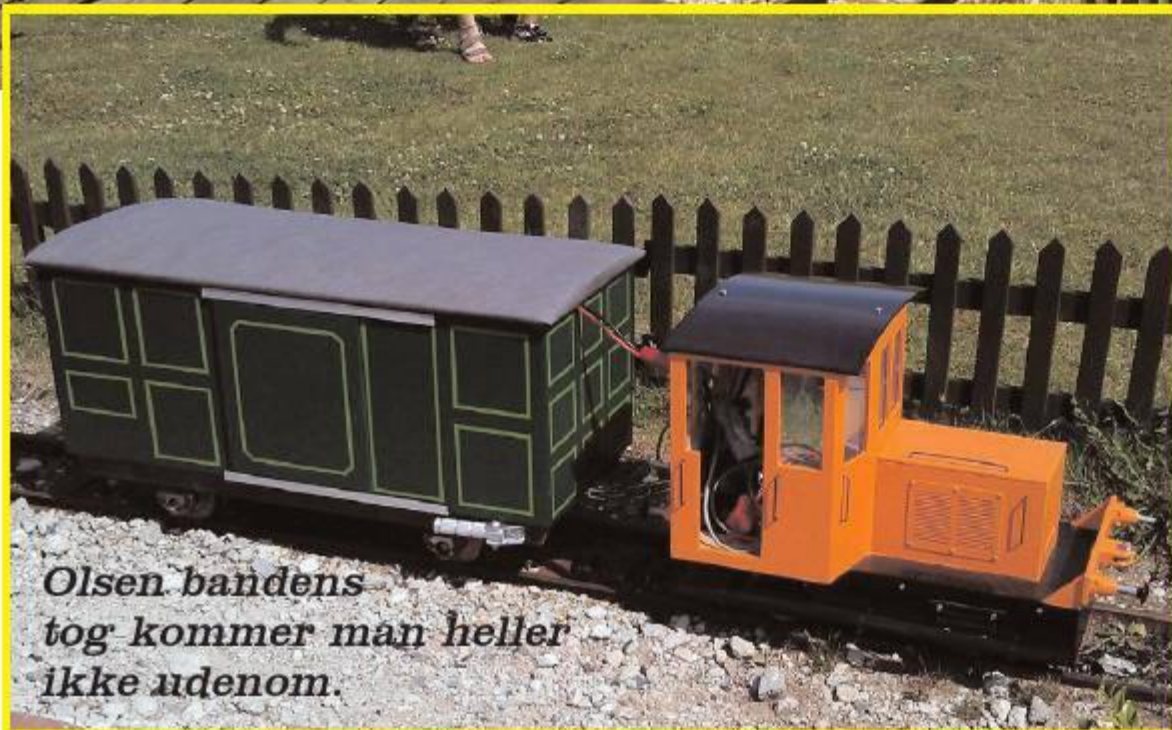
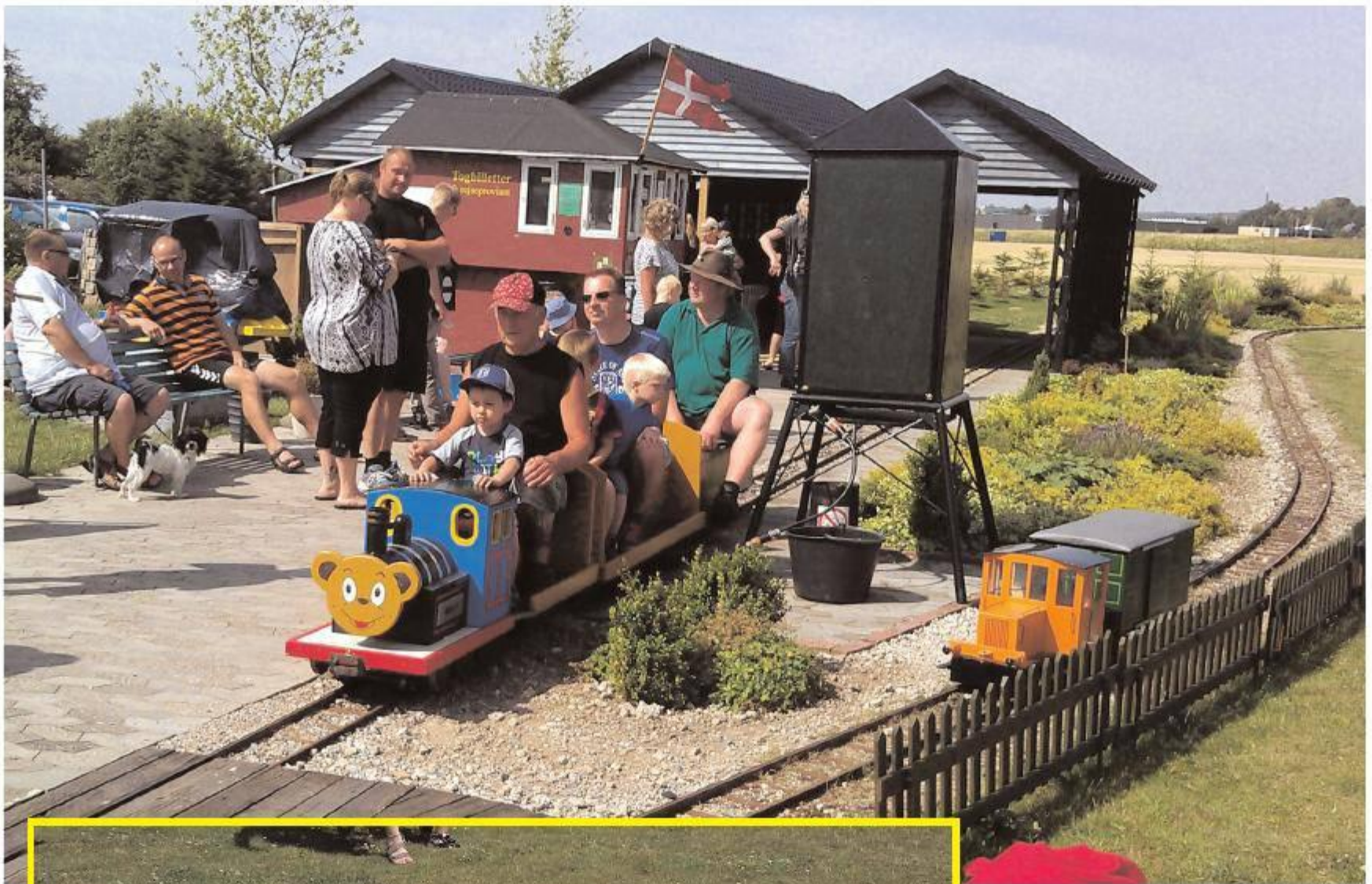
Efter sidste udbygning kan man få sig en landskabelig tur gennem parken. Sporet løber gennem det område, hvor der på sigt skal bygges hovedbanegård. Der er

Abner den 2. april for enden af Egå Møllevej nord for Aarhus.

Herefter køres der alle søn- og helligdage til og med den 23. august

*Toget fut-
ter lystigt
af sted på
godt 500
meter spor.
Banen bli-
ver efter-
hånden
udbygget
til 2 kilo-
meter.*

Olsen bandens tog kommer man heller ikke udenom.

Både 1:4 og 1:8 kører på samme spor, nemlig 7 1/4 tomme altså 184 mm. På billedet 'Bamsetoget' - en ombygget havetraktor, populær hos børnene, fordi de kan side foran og lege, at de styrer.

også planer om flere bygninger, broer, søer, tunneler, bjerge og meget andet omkring sporet, der skal blive på ca. 2 km, når det er færdigt.

Modelparkens tog er bygget i størrelsesforhold 1:4 og 1:8. Det er en størrelse, der både er til at håndtere, men også så stor, at børn og voksne kan sidde på og køre med.

Der køres både med rigtige

Det beyndte i drivhuset for enden af Egå Møllevej i december 2009.

kulfyrede damplokomotiver, og med el-, benzin- eller dieselmotordrevne.

Et trekoblet rangerlokomotiv - stærkt nok til at trække et af parkens persontog.

klargøringsområde med drejeskive, remise, rangerspor, station, perron m.m.

Alt er lavet på frivilligt grundlag af foreningens medlemmer. Undervejs har der også været gang i udbygning af værksteder og opholdssteder, ligesom tilkørsels- og parkeringsforhold er blevet forbedret.

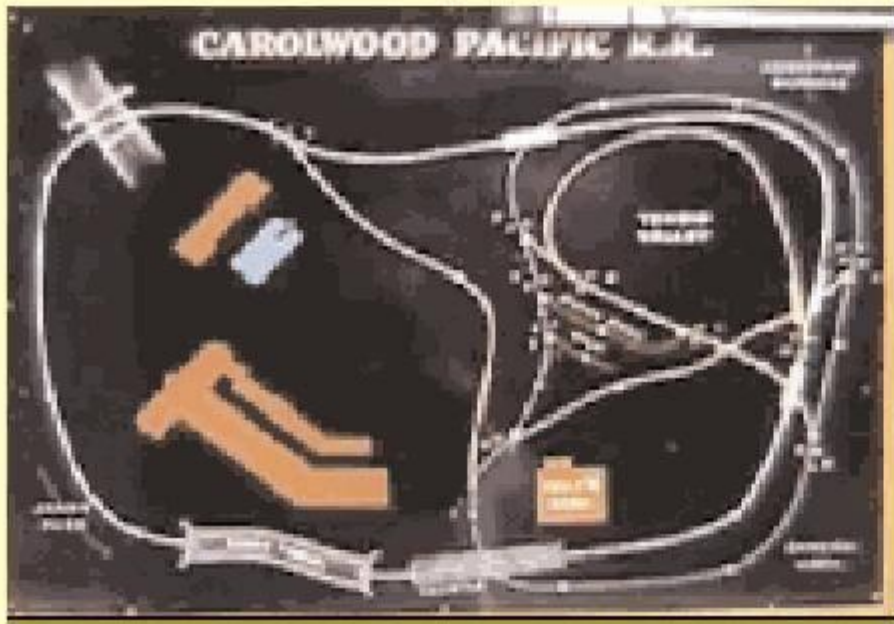
Publikumsfaciliteterne er også blevet udbygget, ikke mindst med et overdækket område, hvor de besøgende i ly for omskiftende

Den 500 meter lange rundstrækning er med sporskifter og et omfattende signalanlæg. Desuden er der et stort

vejr kan nyde medbragt mad.

I juni 2011 er driftkraften klar. En gammel havetraktor er blevet til et amerikansk rangerlokomotiv. Her skubber det af sted med Ulla Häll på det lille tog med Michael Nielsen ved gaspedalen.

Sporplan over Walt Disneys havebane.

Inspireret af Walt Disney

Modelparkens PR-medarbejder Michael Nielsen fortæller: Da jeg var dreng, optrådte Walt Disney jævnligt i fjernsynet, og jeg husker især en udsendelse, hvor han kørte rundt i haven på et modeltog, han kunne sidde på. Det gjorde et stort indtryk på mig, og jeg har nu 50 år senere fundet ham på YouTube - *Walt Disney's Backyard Railroad*, som også hedder *Carolwood Pacific*.

Der blev lavet en tegnefilm med Anders And som lokomotivfører. Den kom frem i 1951 og findes i dag på YouTube under *Donald Duck - Out of Scale*. I de mellemliggende år er jeg nogle gange stødt på denne størrelse tog, men har aldrig haft lejlighed til at gøre noget ved det før efteråret 2009!

En scene fra Anders And-filmen.

Michael Nielsen, som siden 2002 har været fast tilknyttet Viby Minitog, nu Modelparken, læste i den lokale annonceavis, at en transportabel bane ville blive stillet op ved et gartneri i Egå, som lå kun tre kilometer

At lave spor og sporskifter er lige noget en gammel kleinsmed som Michael Nielsen her gælder det en 'engländer' - en dobbelt krydsningssporskifte.

fra hans bopæl. Da han så *Viby Minitog*, var han 'straks solgt'. I første omgang var han med til at opstille banen ved de forskellige arrangementer, ikke mindst ved den årlige Aarhus Festuge. Foreningen har i flere år været på udkig efter et stykke jord, hvor man kunne opstille et permanent anlæg. I 2009 kom det så vidt, at man kunne leje sig ind hos gartneriet på Egåvej, og allerede i efterårsferien stillede man den transportable bane op på gartneriets parkeringsplads, og i december samme år blev der lavet julelandskab og

kørt i et af drivhusene. I april 2010 gik jordarbejdet i gang, og den 15. august kunne der holdes rejsegilde med kørsel på den første rundstrækning. Inden længe blev der lavet perron, perronspor, og et lille billet- hus kom også op at stå. I

løbet af det følgende halvandet år blev der sideløbende med publikumskørsel anlagt en flot park med blomsterbede og kuperede græsplæner. Og i Pinsen 2012 blev den officielle start på Modelparken Danmark, som foreningen nu hedder.

Der blev også lavet et lift, som mest bruges til servicearbejde hjemme på eget værksted.

En drejeskive af egen produktion står også klar. Den har foreningens formand Bo Laursen bygget.